

Микола Юхимович Макарчук
(до 60-річчя з дня народження)

Макарчук Микола Юхимович – талановитий учений і педагог, доктор біологічних наук, професор, академік Академії наук вищої школи України народився 1 жовтня 1954 р. у мальовничому поліському краї на Житомирщині. По закінченні біологічного факультету Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка у 1977 р. він вступає до аспірантури при кафедрі фізіології людини і тварин, де під науковим керівництвом академіка П.Г. Богача виконує і у 1981 р. успішно захищає кандидатську дисертацію на тему «Функціональне значення різних груп та окремих ядер мигдалеподібного комплексу в умовно-рефлекторній діяльності щурів».

З 1980 р. М.Ю. Макарчук працює на посаді асистента кафедри фізіології людини і тварин Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка, а з 1981 р. по 1995 рр. – наукового співробітника Інституту фізіології університету. У цей період він присвячує свою наукову діяльність з'ясуванню ролі сенсорних систем, зокрема нюхового аналізатора, та різних видів стресу у поведінці людини і тварин. Микола Юхимович не полишає і викладацьку роботу на кафедрі,

він читає лекції (на загальних засадах) студентам університету. У 1995 р. М.Ю. Макарчука запрошують на посаду доцента кафедри фізіології людини і тварин університету, а з 1999 р. його обирають завідувачем кафедри. Логічним підсумком його більш ніж 20-річної наукової діяльності є написання та блискучий захист у 1999 р. докторської дисертації «Роль нюхового аналізатора в інтегративній діяльності мозку». У 2000 р. М.Ю. Макарчук отримує вчене звання професор.

На основі багаторічних експериментальних досліджень нюхового аналізатора у людини і тварин професором М.Ю. Макарчуком сформульована оригінальна концепція про те, що нюхова система крім виконання чисто сенсорних функцій – вкрай важлива ланка емоціогенної системи мозку, яка через свої несенсорні механізми, що пов'язані з диханням і генерацією в нюхових структурах високоамплітудної і високочастотної активності, є однією з головних систем активації кіркових структур переднього мозку.

Організаторські здібності Миколи Юхимовича не залишилися не поміченими керівництвом університету – з 2001 р. і по нинішній час він є директором (за сумісництвом) НДІ фізіології імені академіка Петра Богача КНУ. Він очолює наукову школу світового рівня «Психофізіологічні основи діяльності людини».

У творчому доробку М.Ю. Макарчука понад 330 наукових і навчальних праць, серед яких 3 монографії, підручник і 2 навчальні посібники з грифом МОНМС, зокрема: «Обоняние и поведение». К., 2000; «Основні поняття і визначення з курсу фізіології людини і тварин». К., 2003; «Teaching physiology is possible without killing» //From guinea pig to computer mouse. InterNICHE, England, 2003; «Фізіологія центральної нервової системи». К., 2011; «Психофізіологія». К., 2011.

Великий внесок М.Ю. Макарчука у підготовці та атестації науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. Під його керівництвом захищено 15 кандидатських і 1 докторська дисертації. Він є заступником

голови спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських і докторських дисертацій – за спеціальністю “фізіологія людини і тварин” у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка та членом ще двох рад: в Інституті фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України – за спеціальністю “фізіологія людини і тварин” та у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка – за спеціальністю «загальна психологія, історія психології». Постійно виступає офіційним опонентом дисертаційних робіт.

М.Ю. Макарчук – член учених рад університету та ННЦ «Інститут біології», академік-секретар відділення біології і хімії Академії наук вищої школи України.

Микола Юхимович знаний фахівець у галузі фізіології, що користується заслуженим авторитетом світової науково-педагогічної спільноти: є членом міжнародної організації «За гуманну освіту» InterNICHE і міжнародної комісії «Інновації та альтернативи при вивченні фармакології та фізіології в університетах Східної Європи». За вагомих внесок у розвиток фізіологічної науки та підготовку висококваліфікованих науково-педагогічних кадрів М.Ю. Макарчука нагороджено орденом «За заслуги» III ступеня (2009). Він – лауреат нагороди Ярослава Мудрого АН ВШ України (2007) та відмінник освіти України.

Бажаємо ювілярові доброго здоров'я, щастя, радості, наснаги та творчих успіхів.